KASIKORNTHAI ECON ANALYSIS

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย
开泰研究中心 KASIKORN RESEARCH CENTER

TISA นวัตกรรมใหม่การออมไทย กับโจทย์ในการออกแบบสิทธิประโยชน์เพื่อผู้ออม

Current Issue Vol.32 No.3662 2 พฤศจิกายน 2569

กฤษฎิ์ แก้วหิรัญ
เจ้าหน้าที่วิจัยอาวุโส
grid.k@kasikornresearch.com

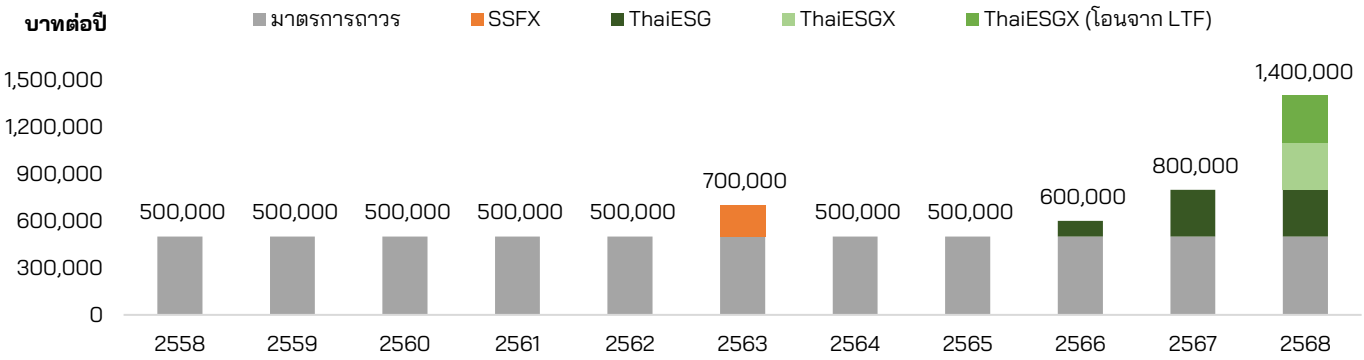
บัญชี TISA เป็นระบบที่รวมผลิตภัณฑ์การลงทุนที่ได้รับสิทธิประโยชน์ลดหย่อนภาษีเงินได้ไว้ภายใต้บัญชีเดียว โดยปัจจุบันอยู่ระหว่างการจัดทำรายละเอียดและเตรียมเสนอคณะรัฐมนตรีภายในปีนี้ ก่อนที่จะเริ่มใช้สำหรับการลงทุนในปี 2570 โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทยมองว่าความสำเร็จของมาตรการ TISA จะไม่ได้ขึ้นอยู่กับวงเงินภาษีเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับความยืดหยุ่นคุณภาพของผลิตภัณฑ์ และสภาพแวดล้อมการลงทุนด้วย

ปัจจุบันผู้ลงทุนจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจากผลิตภัณฑ์การลงทุนที่เข้าเกณฑ์สามารถนำไปลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (PIT) รวมถึงผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจะได้รับการยกเว้นภาษีหากปฏิบัติตามเงื่อนไข อย่างไรก็ดี ผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทมีวงเงินและเงื่อนไขแตกต่างกัน รัฐบาลจึงเสนอจัดตั้งบัญชีการออมและการลงทุนส่วนบุคคล หรือ TISA เพื่อจัดระบบสิทธิประโยชน์และรวบรวมข้อมูลการลงทุนจากผู้ให้บริการหลายแห่งไว้ภายใต้บัญชีเดียว โดยตั้งเป้าให้เริ่มใช้กับการลงทุนตั้งแต่ปี 2570 ทั้งนี้ รายละเอียดของมาตรการยังเป็นกรอบเบื้องต้นและอาจเปลี่ยนแปลงได้

TISA ช่วยจัดระบบสิทธิประโยชน์ให้อยู่ภายใต้บัญชีเดียว

มาตรการลดหย่อนภาษีเพื่อส่งเสริมการออมและลงทุนของไทยในปัจจุบันสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือมาตรการถาวรเพื่อสนับสนุนการออมระยะยาว เช่น กองทุน RMF กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ประกันบำนาญ เป็นต้น กลุ่มที่สองคือมาตรการที่รัฐบาลออกเพิ่มเติมตามภาวะเศรษฐกิจและตลาดทุน โดยกำหนดช่วงเวลาที่เปิดให้ลงทุน เช่น กองทุน LTF, SSF, SSFX, Thai ESG และ Thai ESGX เป็นต้น โดยแต่ละผลิตภัณฑ์จะมีวงเงินสิทธิประโยชน์ ระยะเวลาการถือครองที่แตกต่างกัน (รูปที่ 1)

รูปที่ 1 วงเงินลดหย่อนภาษี PIT เพื่อการออมและลงทุน

ที่มา: กรมสรรพากร คำนวณโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

เมื่อมีผลิตภัณฑ์และเงื่อนไขหลายประเภทและซับซ้อน ผู้ลงทุนจึงต้องทำความเข้าใจกติกาหลายชุด รวมถึงข้อมูลไม่ได้รวมอยู่ภายใต้ระบบเดียวกัน ภาครัฐจึงเสนอให้จัดทำระบบการออมและการลงทุนที่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีภายใต้ชื่อ “บัญชี TISA” ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลการลงทุนของบุคคลจากผู้ให้บริการหลายแห่ง ซึ่งจะพัฒนาโดยหน่วยงานภาครัฐและผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

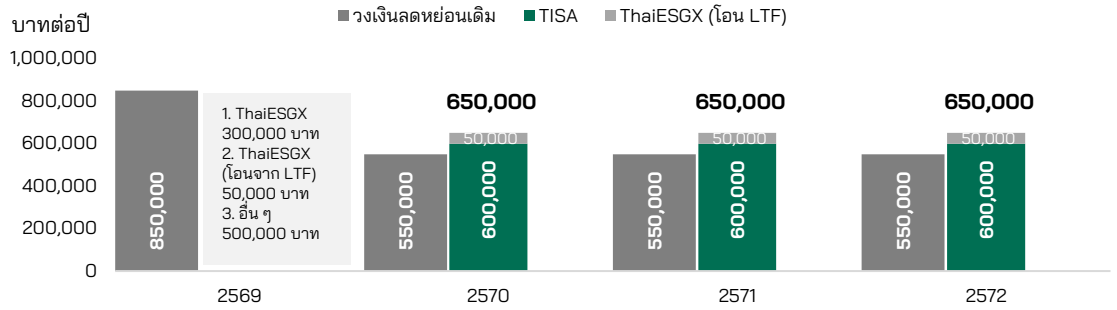
TISA เพิ่มวงเงินสิทธิประโยชน์ทางภาษีและไม่กำหนดวงเงินย่อยแยกตามผลิตภัณฑ์

กรอบเบื้องต้นของ TISA แบ่งเป็น 2 บัญชี ที่มีวัตถุประสงค์และสิทธิประโยชน์ต่างกัน และให้ผู้ลงทุนเลือกจัดสรรวงเงินลดหย่อนภาษีได้อย่างยืดหยุ่นภายในบัญชีได้ โดยไม่มีการกำหนดวงเงินย่อยแยกตามผลิตภัณฑ์ ดังนี้

1. **บัญชีการออมและลงทุนเพื่อเกษียณ ได้รับสิทธิลดหย่อนภาษีเงินได้ไม่เกิน 600,000 บาท และไม่เกิน 15% ของเงินได้พึงประเมิน** ครอบคลุมผลิตภัณฑ์เพื่อเกษียณตามเกณฑ์ เช่น ประกันบำนาญ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (PVD) กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) และกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (GPF) เป็นต้น โดยผู้ลงทุนอาจเลือกจัดสรรเงินระหว่างผลิตภัณฑ์ได้อย่างอิสระภายใต้วงเงินรวม ไม่จำกัดวงเงินย่อยแยกตามผลิตภัณฑ์
2. **บัญชีเพื่อการลงทุนในสินทรัพย์ตามเกณฑ์ที่กำหนด** วงเงินไม่เกิน 200,000 บาท **(ไม่สามารถนำไปลดหย่อนภาษีได้)** สำหรับการลงทุนในสินทรัพย์ตามเงื่อนไขที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนด เช่น หุ้นจดทะเบียนในไทย พันธบัตรรัฐบาล หุ้นกู้ เป็นต้น **ซึ่งจะได้รับยกเว้นภาษีจากผลตอบแทนจากการลงทุน** เช่น กำไรจากการขาย ปันผล ดอกเบี้ย ซึ่งจะได้รับยกเว้นภาษีเมื่อผู้ลงทุนปฏิบัติตามเงื่อนไข

ดังนั้น ถึงแม้กรอบวงเงินของ TISA จะเพิ่มขึ้นเป็น 800,000 บาท แต่**วงเงินที่จะนำไปใช้ลดหย่อนภาษีเงินได้จะมาจากบัญชีแรกภายใต้วงเงิน 600,000 บาทเท่านั้น** ขณะที่บัญชีที่สอง สำหรับการลงทุนจะได้รับยกเว้นภาษีเฉพาะส่วนของผลตอบแทน (รูปที่ 2)

รูปที่ 2 วงเงินลดหย่อน PIT เพื่อการลงทุน หลัง TISA

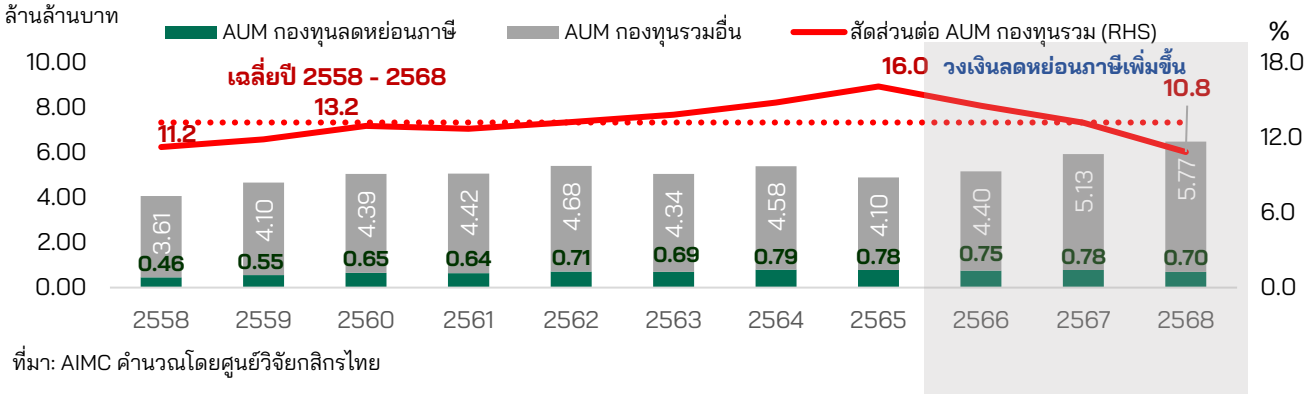

หมายเหตุ: มูลค่ากองทุน LTF ที่โอนเป็น ThaiESGX ในปี 2568 จะได้รับสิทธิลดหย่อนภาษี 500,000 บาท แบ่งเป็น ปี 2568 300,000 บาท และปี 2570 - 72 ปีละ 50,000 บาท
ที่มา: กรมสรรพากร คำนวณโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

ในอดีตมีการเพิ่มวงเงินลดหย่อนสำหรับการลงทุน แต่มูลค่าของกองทุนลดหย่อนภาษีไม่ได้เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน

ในช่วงปี 2558-2568 กองทุนลดหย่อนภาษีมีสัดส่วนเฉลี่ยประมาณ 13.2% ของมูลค่าสินทรัพย์ภายใต้การบริหาร (AUM) ของกองทุนรวมทั้งระบบ แม้วงเงินสิทธิประโยชน์สูงสุดเพิ่มขึ้นในบางปี แต่มูลค่ากองทุนลดหย่อนภาษียังอยู่ที่ราว 0.70-0.78 ล้านล้านบาท และสัดส่วนต่อ AUM ทั้งระบบลดลงเหลือ 10.8% ในปี 2568 ส่วนหนึ่งมาจากผลตอบแทนของกองทุนลดหย่อนภาษีที่ไม่โดดเด่นเท่ากองทุนทั่วไป ซึ่งมีผลิตภัณฑ์และสินทรัพย์ลงทุนหลากหลายกว่า จึงสามารถเข้าถึงโอกาสสร้างผลตอบแทนจากตลาดโลกได้มากกว่า (รูปที่ 3)

รูปที่ 3 มูลค่า AUM กองทุนลดหย่อนภาษีเป็นสัดส่วนน้อยเมื่อเทียบกับ AUM กองทุนรวมไทย

ที่มา: AIMC คำนวณโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

ข้อมูลดังกล่าวสะท้อนว่า การเพิ่มวงเงินสิทธิประโยชน์ไม่ได้สัมพันธ์กับการเพิ่มขึ้นของเงินลงทุนอย่างชัดเจน เพราะสิทธิประโยชน์ทางภาษีเป็นเพียงปัจจัยหนึ่งในการตัดสินใจ ผู้ลงทุนยังพิจารณาผลตอบแทน ความเสี่ยง แนวโน้มตลาด ค่าธรรมเนียม ความยืดหยุ่น และระยะเวลาการถือครองควบคู่กัน

บทเรียนจากมาตรการต้นแบบ Nippon Individual Savings Account (NISA)

การกำหนดวงเงินที่เพียงพออาจช่วยสนับสนุนการออมได้ในระดับหนึ่ง แต่บทเรียนจาก NISA ของญี่ปุ่นสะท้อนว่า ความสำเร็จของโครงการเพื่อการออมระยะยาวนั้น ยังต้องอาศัยการปรับปรุงข้อกำหนดให้สอดคล้องกับเป้าหมายทางการเงินของครัวเรือนที่ยืดหยุ่น เงื่อนไขการขายและการนำวงเงินกลับมาใช้ใหม่ รวมถึงปัจจัยแวดล้อมด้านเศรษฐกิจและผลตอบแทนของการลงทุน ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการใช้ NISA เป็นเครื่องมือในการออมและลงทุนของครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง

ญี่ปุ่นเริ่มใช้ NISA ในปี 2557 และปรับเกณฑ์ครั้งใหญ่ในปี 2567 โดยเพิ่มวงเงินสิทธิประโยชน์ทางภาษี และไม่กำหนดระยะเวลาการถือครองสินทรัพย์ และเปิดให้นำวงเงินตามราคาทุนของสินทรัพย์ที่ขายกลับมาใช้ได้ในปีถัดไป (รายละเอียดในภาคผนวก) ส่งผลให้การลงทุนภายใต้ NISA มีความยืดหยุ่นและตอบโจทย์เป้าหมายการลงทุนที่มีหลากหลาย ส่งผลให้สัดส่วนการถือครองเงินสดและเงินฝากลดลงต่ำกว่า 50% ของมูลค่าสินทรัพย์ทางการเงินที่ครัวเรือนถือครอง อีกทั้งสัดส่วนการถือครองหุ้นและกองทุนของครัวเรือนญี่ปุ่นก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน (รูปที่ 4 และ 5)

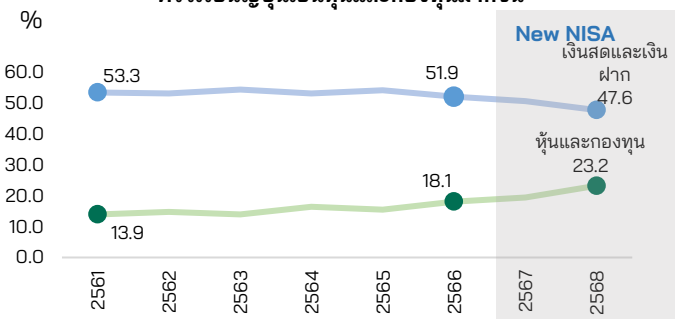
ตารางที่ 1 เปรียบเทียบเงื่อนไข NISA และ TISA

ร่าง TISA (ไทย)*	เงื่อนไข	NISA (ญี่ปุ่น)
• ลดหย่อนเงินได้พึงประเมิน • ยกเว้นภาษีผลตอบแทนจากการลงทุน	**สิทธิประโยชน์**	• ยกเว้นภาษีผลตอบแทนจากการลงทุน
• ถือครองอย่างน้อย 5 ปี	**ระยะเวลาถือครอง**	• **ไม่จำกัด**ระยะเวลาถือครอง
• ขายหน่วยลงทุน/ถอนเงินได้เมื่ออายุ 55 ปีบริบูรณ์	**การขายหรือไถ่ถอน**	• การขาย/ไถ่ถอนเมื่อไรก็ได้ • ได้วงเงินซื้อสะสมคืนในปีถัดไป

หมายเหตุ: รายละเอียดของมาตรการยังเป็นกรอบเบื้องต้นและอาจเปลี่ยนแปลงได้

ที่มา: Japan Securities Dealers Association รวบรวมโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

รูปที่ 4 สัดส่วนการถือครองสินทรัพย์การเงินของครัวเรือนญี่ปุ่นเป็นหุ้นและกองทุนมากขึ้น

ที่มา: BOJ ,Flow of Funds Statistics ณ ธ.ค. 2568
คำนวณโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

รูปที่ 5 มูลค่าสินทรัพย์ในบัญชี NISA เพิ่มขึ้น 3 เท่าหลังการปรับเกณฑ์

ที่มา: Japan Securities Dealers Association ณ สิ้นปี 2568
คำนวณโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

TISA จะยกระดับการออมได้ หากสิทธิประโยชน์มาพร้อมความยืดหยุ่นและผลิตภัณฑ์ที่ตอบโจทย์

ศูนย์วิจัยกสิกรไทยมองว่า การส่งเสริมหรือเพิ่มเติมเงื่อนไขที่สอดคล้องเป้าหมายทางการเงินของนักลงทุนซึ่งหลากหลายอาจช่วยเพิ่มความสำเร็จของ TISA ดังเช่นประสบการณ์ของญี่ปุ่น ดังนั้น ปัจจัยที่ควรพิจารณาเพิ่มเติมเพื่อให้ TISA ประสบความสำเร็จในระยะยาวมีดังนี้

1. **ความยืดหยุ่นในการบริหารและการสับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์** ผู้ลงทุนควรสามารถสับเปลี่ยนหรือขายหน่วยลงทุน และนำวงเงินกลับมาใช้ได้ตามหลักเกณฑ์ เพื่อให้สอดคล้องกับช่วงวัย เป้าหมายทางการเงิน และระดับความเสี่ยง โดยไม่ต้องสูญเสียสิทธิประโยชน์
2. **ความหลากหลายและคุณภาพของผลิตภัณฑ์** ผลิตภัณฑ์ควรมีความหลากหลายทั้งในด้านประเภทสินทรัพย์ ภูมิภาค และระดับความเสี่ยง เพื่อโอกาสสร้างผลตอบแทนจากตลาดโลก และไม่กระจุกตัวอยู่ในบางผลิตภัณฑ์
3. **การให้ความรู้และข้อมูลที่เข้าใจง่ายแก่ผู้ลงทุน** การให้ความรู้เกี่ยวกับการออมการลงทุนและจัดทำข้อมูลในรูปแบบที่เข้าใจและเปรียบเทียบได้ง่าย ทำให้นักลงทุนสามารถเลือกผลิตภัณฑ์การออมที่เหมาะสมกับตนเอง ซึ่งจะช่วยเพิ่มจำนวนผู้เข้าถึงผลิตภัณฑ์ทางการออมและเข้าสู่ระบบการออมระยะยาวมากขึ้น

นอกจากนี้ ภาครัฐควรจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้ลงทุนรายใหม่ ฐานรายได้ ความต่อเนื่องในการออม การจัดสรรสินทรัพย์ของครัวเรือน และผลต่อรายได้รัฐบาล เพื่อใช้ประเมินความสำเร็จของมาตรการ TISA และนำไปพัฒนามาตรการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

โดยสรุป ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า TISA จะทำให้ระบบสิทธิประโยชน์ด้านการออมและการลงทุนเข้าใจง่ายขึ้น ด้วยการรวมข้อมูลไว้ภายใต้บัญชีเดียว อย่างไรก็ดี ประสบการณ์ที่ผ่านมาสะท้อนว่า วงเงินสิทธิประโยชน์ที่สูงขึ้นอาจไม่เพียงพอให้การออมและลงทุนเพิ่มขึ้น แต่ขึ้นอยู่กับรายละเอียดของเงื่อนไขที่ยืดหยุ่น และสอดคล้องกับเป้าหมายทางการเงินที่หลากหลาย รวมถึงสภาพแวดล้อมของเศรษฐกิจและการลงทุนก็มีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจลงทุน **หาก TISA สามารถสร้างสมดุลระหว่างวินัยการออมกับความยืดหยุ่นเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเงินที่หลากหลายได้ มาตรการนี้อาจยกระดับการออมของครัวเรือนไทยได้มากกว่าการเป็นเพียงเครื่องมือลดหย่อนภาษี**

บริการทุกระดับประทับใจ

ภาคผนวก

รายละเอียดการปรับปรุง NISA ปี 2567

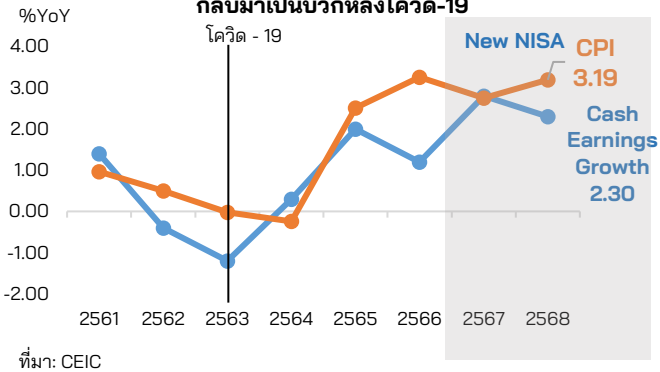
การปรับปรุง NISA ในเดือนมกราคม 2567 โดยแบ่งบัญชีออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1. บัญชี Tsumitate สำหรับการออมระยะยาว ซึ่งลงทุนได้ไม่เกิน 1.2 ล้านเยนต่อปี และ 2. บัญชี Growth สำหรับลงทุนในผลิตภัณฑ์ที่กำหนด เช่น หุ้นจดทะเบียน REIT และกองทุนรวม เป็นต้น ซึ่งลงทุนได้ไม่เกิน 2.4 ล้านเยนต่อปี

ผู้ลงทุนจะมีวงเงินซื้อสินทรัพย์ภายใต้ NISA ตลอดชีวิตไม่เกิน 18 ล้านเยน ในจำนวนนี้ใช้กับบัญชี Growth ได้ไม่เกิน 12 ล้านเยน การลงทุนภายใต้วงเงินดังกล่าวจะได้รับสิทธิยกเว้นภาษีจากผลตอบแทน ได้แก่ เงินปันผล ดอกเบี้ย และกำไรจากการขาย

อีกทั้งไม่กำหนดว่าต้องถือสินทรัพย์ไว้นานเท่าใด และหากขายสินทรัพย์ วงเงินตลอดอายุของบัญชีจะกลับคืนตามราคาทุนของสินทรัพย์ที่ขายและสามารถนำกลับมาใช้ได้ตั้งแต่ปีถัดไป

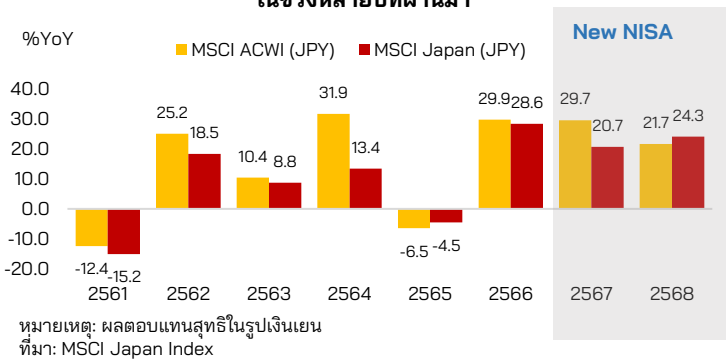
ปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ที่ทำให้ NISA ได้รับความนิยม ทั้งการฟื้นตัวของเศรษฐกิจญี่ปุ่นหลังโควิด-19 การปรับขึ้นค่าจ้างและเงินเฟ้อที่สูงขึ้นจากการฟื้นตัวของการบริโภคและการท่องเที่ยว (รูปที่ 6) อีกทั้งผลิตภัณฑ์การลงทุนภายใต้ NISA ที่หลากหลาย ครอบคลุมทั้งตลาดหุ้นญี่ปุ่นและตลาดหุ้นโลกให้ผลตอบแทนในระดับสูงมากกว่า 20% ในช่วงปี 2566 - 2568 (รูปที่ 7)

รูปที่ 6 การเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างและเงินเฟ้อญี่ปุ่นกลับมาเป็นบวกหลังโควิด-19

ที่มา: CEIC

รูปที่ 7 ตลาดหุ้นโลกและญี่ปุ่นให้ผลตอบแทนในระดับสูงในช่วงหลายปีที่ผ่านมา

หมายเหตุ: ผลตอบแทนสุทธิในรูปเงินเยน
ที่มา: MSCI Japan Index

Disclaimers

รายงานวิจัยนี้จัดทำโดย บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด (KResearch) เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยอาศัยแหล่งข้อมูลสาธารณะ หรือ ข้อมูลที่เชื่อว่ามีความน่าเชื่อถือที่ปรากฏขณะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละขณะเวลา ทั้งนี้ KResearch มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ชวน เสนอแนะ ให้คำแนะนำ หรือจูงใจในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยความระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดในความเสียหายใดที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้ถือเป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงข้อความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำในลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้า เป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)